

פרוטוקול מס' 210

מישיבת הוועדה לעניני ביקורת המדינה
יום ג', ב' באדר התשמ"ז, 3.3.1987, שעה 09.30.

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:
ד' ליבאי - היו"ר
י' מצא
י' צבן
א"ח שאקי
ב' שליטא

מוזמנים:
מבקר המדינה י' מלץ
א' אולמרט - חבר הכנסת
י' הורוביץ - מנכ"ל משרד מבקר המדינה
ש' לביא - משרד מבקר המדינה
ב' גייסט - משרד מבקר המדינה
ח' אליעד - משרד מבקר המדינה
י' פרוכטר - משרד מבקר המדינה
ש' זומר - משרד מבקר המדינה
ר' אורבינייק - משרד מבקר המדינה
ז' אורן - סגן הממונה על רשות החברות הממשלתיות
ח' עינת - יועץ משפטי של רשות החברות הממשלתיות
צ' בירן - יועצת משפטית של משרד הבינוי והשיכון
י' רוזנברג - מנהל יחידת החברות, משרד הבינוי והשיכון
ד' מילמן - יו"ר מועצת המנהלים של חברת שיכון ופיתוח
צ' פרנקל - מבקר פנימי, חברת שיכון ופיתוח
א' גליץ - מ"מ מנכ"ל חברת שיכון ופיתוח

מזכיר הוועדה: ב' פרידנר

רשמה: מ' כהן

הצעות לסדר;

סדר-היום:

קבלת דיווח מרשות החברות הממשלתיות על מסקנות בדיקתה
בענין מינוי עוזר שר הבינוי והשיכון לשעבר לסמנכ"ל בחברת
שיכון ופיתוח;

בניה בעסקאות משותפות עם קבלנים
(עמ' 209 בדו"ח מס' 36 של מבקר המדינה).

הצעות לסדר

היו"ר ד' ליבאי:

אני פותח את ישיבת הוועדה לעניני ביקורת המדינה ומקדם את הנוכחים בברכה. על סדר יומנו גם קבלת דיווח מהממונה על רשות החברות הממשלתיות וגם דיון על הפרק בדו"ח מס' 36 של מבקר המדינה הדן על חברת שיכון ופיתוח לישראל בע"מ. לפני כן חבר-הכנסת צבן מבקש להציע הצעה לסדר.

י' צבן:

אני רוצה להעלות שני דברים. האחד מתייחס לנושא שעסקנו בו כבר, זה הנושא של טיפול המוסדות הממשלתיים במוקדים של סיכונים המזוניים. אינני רוצה לגעת בכל הענין, אבל הצנזורה אסרה פרסום של כתבה שלמה בעתון "כלבו חיפה" שחושף מוקדי סיכון המזוניים באזור חיפה.

היו"ר ד' ליבאי:

האם אתה מתכוון לסיכון בריאותי, תברואתי?

י' צבן:

לא, לסיכון בטיחותי בריאותי. מדובר על מפעלים שאם יקרה בהם משהו, יכול להיות אסון המוני נוסח בופאל וכדומה. פסלו את כל הכתבה, למרות שכל המידע שהיה בה פורסם כבר פעם ופעמיים ב"תפזורת" במקומות שונים בעתונות ועבר את הצנזורה, על כל פנים הצנזורה לא התערבה.

אינני מתעלם מהעובדה שיש מקום לשקול את הדברים הללו. אבל במקרה האמור מדובר ביחוד במפעל מאד מסוכן, קרוב לעכו, ויש לנו כל הידיעות שהאויב יודע על מוקד הסיכון הזה, כי פעמיים כבר ניסו להפציץ אותו, זה איננו סוד, והעתונות שלנו פרסמה כבר כמה פעמים על נסיונות של כוחות אויב לפגוע במפעל הזה.

היו"ר ד' ליבאי:

איזה מפעל זה?

י' צבן:

"פרוטרום". מה שקורה הוא שהמידע הזה נמנע מן הציבור. ויש לפנינו כאן שאלה מאד עקרונית של הטיפול של כל המערכת בנושא הזה. אני חושב שמדובר באחריות מאד כבדה. אני מציע שנבדוק היטב את הענין הזה, כי ההתערבות בנושא הזה היא לדעתי דבר מרחיק לכת.

הדבר השני קשור במידה מסויימת לפורום שיושב כאן. ביומן הבוקר ב"קול ישראל" נשמעה היום זעקה חריפה מאד של ראש המועצה המקומית שדרות. מדובר על סגירת מפעל "מבט" הקשור בענף הבניה. זה מפעל שבשנת 1981 עבר תכנית הבראה ראשונה ופוטרו שם 150 עובדים מתוך כ-450; בשנת 1983 הוא עבר תכנית הבראה שניה ופוטרו עוד 150 עובדים. היום נשארו קצת למעלה מ-100 עובדים. ועכשיו עומדים לסגור את המפעל.

נדמה לי שהמפעל הזה שייך ל"רסקו", הוא איננו גוף מבוקר. אבל יש כאן שאלה אחרת שנוגעת למשרדי הממשלה. החברות האמורות קיבלו באחרונה סיוע מהממשלה. אחד הנימוקים לסיוע היה שהוא ניתן כדי למנוע פיטורי עובדים וחיסול מפעלים. עכשיו מסתבר שהכסף כנראה נלקח, אבל לעובדים לא מובטחת עבודה ועומדים לפטר אותם.

לפי דעתי יש מקום לבדיקה שלנו, מה קורה כאשר אנחנו מבטיחים סיוע דרך משרדי ממשלה לגורמים פרטיים או ציבוריים, כאשר אחת ההנמקות היא להבטיח תעסוקה לעובדים, והתוצאה היא שהעסק מתחטל והכסף מוזרם לכיסוי חובות או למטרות אחרות של בעלי המפעל.

היו"ר ד' ליבאי:

תודה. לגבי הצעתך הראשונה בענין הסיכון הבטיחותי הבריאותי באזור מפרץ חיפה, אני מבקש שחתן לי נתונים יותר ברורים, אם אפשר בכתב, כדי שנשקול אם לקיים את הדיון ואת מי צריך להזמין לדיון. אני מצפה לעזרתך. בוודאי שהשאלה רצינית ביותר ואני לא אמנע דיון, אם כי כשאני יושב לערוך את תכנית העבודה של הוועדה עד סיום המושב אני רואה שאנחנו די עמוסים מבחינת הנושאים. אבל ניקח דברים בנדון, ואודה לך על כל עזרה נוספת.

באשר לשאלה השניה, פנייתו של ראש מועצת שדרות - לא שמעתי את השידור, אני למד את הדברים ממך. אינני יודע איך אנחנו יכולים לדון בנושא אם מדובר בחברה שאינה נתונה לביקורתו של מבקר המדינה. אתה אומר שניתן סיוע למפעל עבור אותה חברה. לנו אין נתונים. אולי לוועדת הכספים יש. אולי המקום לבירור כזה הוא בוועדת הכספים. מכל מקום, גם בענין זה איננו נותן כל החלטה כיושב-ראש באשר להעלאת הנושא לסדר היום, אלא מבקש עזרה נוספת כדי לראות כיצד ניתן לדון בוועדה זו במסגרת סמכותה בנושא הזה. גם על כך ניקח דברים בנפרד.

קבלת דיווח מרשות החברות הממשלתיות על מסקנות בדיקתה בענין מינוי עוזר שר הבינוי והשיכון לשעבר לסמנכ"ל בחברת שיכון ופיתוח.

י' מצא:

אדוני היושב-ראש, אני רוצה למסור שביקשתי את חבר-הכנסת אולמרט להיות נוכח כאן על-מנת לחזק אותי בטיעון מסויים שאני מתכוון להעלות בראשית הישיבה. ואני מבקש רשות הדיבור לסדר.

היו"ר ד' ליבאי:

הסעיף הראשון על סדר יומנו הוא קבלת דיווח מרשות החברות הממשלתיות על מסקנות בדיקתה בענין מינוי עוזר שר הבינוי והשיכון לשעבר לסמנכ"ל בחברת שיכון ופיתוח. כפי שכתוב כאן, הכוונה לקבלת דיווח. אני מבין שנבצר ממר רפואה להיות כאן, אבל נמצאים כאן סגן הממונה על רשות החברות הממשלתיות, מר זאב אורן, והיועץ המשפטי של רשות החברות הממשלתיות מר חגי עינת. חבר-הכנסת מצא, בבקשה.

י' מצא:

בראשית הישיבה אני מבקש להוריד מסדר היום את הסעיף שעומד לדיון, הסעיף של קבלת דיווח מרשות החברות הממשלתיות. הטענה שלי שאין סמכות לוועדה זו לדון בסעיף הזה. לפני כחודשיים, אחרי דיון ארוך מאד שהיה בוועדה, עמדו בפני הוועדה הזאת ב-26 בנובמבר 1986 שתי הצעות להצבעה. הצעה אחת היתה להעביר את הנושא שלפנינו לחוות דעתו של מבקר המדינה, על פי סעיף 21. זו היתה הצעתו של חבר-הכנסת רמון. היתה הצעה שניה, של חברי-הכנסת שליטא וגולדשטיין, להעביר את הנושא לחוות דעת של רשות החברות הממשלתיות. זה היה כאמור אחרי ישיבה קשה וארוכה, ביקשנו לדחות את ההצבעה לישיבה נוספת, וההצבעה התקיימה בתאריך שציינתי. התוצאה היתה שכל אחת מההצעות שעמדו להצבעה קיבלה חמישה קולות, כלומר היה תיקו. פירוש הדבר ששום הצעה לא התקבלה, לא ההצעה להעביר את הנושא לחוות דעתו של מבקר המדינה ולא ההצעה להעביר את הנושא לחוות דעתה של רשות החברות הממשלתיות.

על כן אינני חושב, אדוני היושב-ראש, שיש לך סמכות להעלות את הנושא הזה ולקבל חוות דעת של רשות החברות הממשלתיות. זה נוגד את תקנון הכנסת. הנושא לא

הובא אלינו בעקבות דיון במליאה ולא בעקבות הצעה לסדר היום, אלא לאחר שפה נכשלה הצבעה או לאחר שהיתה תוצאת תיקו.

עד כאן הטיעון שלי.

אני רוצה להעלות נקודה שניה, לחילופין. אני מקווה שנתאחד סביב זה ונגיע למסקנה שאמנם אין לנו סמכות לדון בסעיף הזה. אני רוצה לומר כבר בשלב הזה שמיד לאחר שנחליט בענין הזה, ובמידה שדעתי לא תתקבל, אני ארצה לשמוע אם הנושא הזה הועבר על-ידי גורם כלשהו מהנוכחים כאן לבדיקת היועץ המשפטי לממשלה או לבדיקה של משטרת ישראל. ואם אמנם כך, גם אז אטען שיש להניח לנושא הזה מפני שכבר הועבר לבדיקה והוא בבחינת טוב-יודיצה, ואז אין לנו סמכות לדון בזה ומוטב שלא נדון.

היו"ר ד' ליבאי:

אני רוצה לשאול אתכם שאלה פוליטית פשוטה. הרי היה שידור מסויים גם ברדיו, נאמרו דברים מסויימים. אי אפשר לומר שאיננו יכולים לשמוע כאן דברים שמשודרים ברדיו. לא ביקשתי דיון בנושא הזה ולא ביקשתי עכשיו תגובה, אלא הבהרה מהגורם שטען בפנינו שהוא בודק את הענין באשר לחברת שיכון ופיתוח, בתוקף תפקידו וסמכותו. ביקשתי לשמוע ממנו מה העלתה הבדיקה שלו ומה עשה. האם אתם חושבים שזה נבון כל כך מהבחינה הפוליטית למנוע מחברי הכנסת, מחברי הוועדה שמטפלים בנושא של חברת שיכון ופיתוח, לשמוע מה העלה או מה קבע מנהל רשות החברות הממשלתיות? כי נראה כאילו אסור להביא לידיעתנו כחברי כנסת את הממצאים. זו אינה תשובה שלי לטענה שלך, חבר-הכנסת מצא, אני רק שואל.

י' מצא:

הצגת שאלה, ואני רוצה להשיב לך באותה רוח. אילולא היו לי ספקות שהנושא מועלה על-ידי היושב-ראש כדי לנגח פוליטית, לא הייתי מעלה את זה. אבל יש לי ספקות. אסביר מדוע. אין זה סוד שהנושא נמצא בבדיקה יסודית ומעמיקה של מבקר המדינה.

היו"ר ד' ליבאי:

אני אינני יודע על כך, לי אין ידיעה על כך. אם לכת יש - בבקשה, יושב פה המבקר.

י. מצא:

המבקר בדק ובודק, ויש דו"ח. אינני רוצה להתייחס לממצאים שלו. הדו"ח הזה על כל ממצאיו יונח על שולחן הוועדה. בדו"ח הזה המבקר מתייחס לנושא בצורה מפורשת. איננו יכולים להתעלם מכך. אנחנו לא צריכים להיזון משמועות; אנחנו צריכים להיזון מבדיקה יסודית שנעשתה, ונעשתה בדיקה כזאת.

לעצם הענין, אי אפשר להתעלם מהוויכוח היסודי שהיה בוועדה זו לפני חודשיים, ויכוח דרמטי, עם התכתשות מילולית, עם אמירות שהפרוטוקול אינו סובל אותן, ושהיתה בסופו הצבעה דרמטית. תוצאת ההצבעה היתה תיקו. כיצד ינהגו אותם חברים שהתכתשו והתנצחו בהצבעה הזאת, כאשר בדלת האחורית או בצורה אחרת איפשרו לבדוק את הנושא, לאחר שבהצבעה לא איפשרנו את זה?

אני חושב שאם היושב-ראש רוצה להעלות את זה לדיון, בניגוד לאותה הצבעה, מן הראוי היה שישב עם חברי הוועדה, יקיים אתם התייעצות ויאמר להם: היתה הצבעה כזאת וכזאת, על פי תוצאתה אינני יכול להעלות את הנושא הזה לדיון או נראה שאינני יכול להעלותו לדיון; אבל אני מציע שלא ניזון מכלי התקשורת. יכול מאד להיות שאז הייתי מסביר לך שיש חוות דעת כזאת או אחרת.

היו"ר ד' ליבאי:

אינני מבין למה אתה צריך להסביר לי, למה אינני יכול לשמוע ממנהל רשות החברות הממשלתיות.

י' מצא:

לא להסביר את מה שכתב מנהל רשות החברות הממשלתיות, אלא אם בכלל להעלות את זה לדיון.

בראשית הישיבה שאלתי שאלה נוספת: האם אתה משוכנע שזה לא הועבר לבדיקת המשטרה או היועץ המשפטי לממשלה? השאלה היא רטורית, כי אתה יודע שזה כן הועבר. אם כן, מדוע לקיים שוב את הדיון, אם לא לצורך ניגוח?

היו"ר ד' ליבאי:

חבר-הכנסת אולמרט, בבקשה.

א' אולמרט:

אדוני היושב-ראש, אני אורח פה ואני מעריך מאד את העובדה שניתנת לי זכות הדיבור. אני מנצל את ההזדמנות כדי לברך את מבקר המדינה החדש, השופט מלץ, ומאחל לו הצלחה.

אדוני היושב-ראש, אתה שאלת שאלה, יש בה הגיון ציבורי וכדומה. אבל יש כאן ענין פורמלי. אני רוצה להעיר הערה על הצד הפורמלי של הענין. מסתבר שהוועדה אכן עסקה בנושא הזה ותהתה בינה לבין עצמה, בעקבות שתי הצעות לסדר-היום, מה לעשות. חבר-הכנסת רמון רצה להשתמש בסמכותה של הוועדה על פי סעיף 21 לחוק מבקר המדינה ולהטיל על מבקר המדינה לבדוק את כל ההיבטים. היתה הצעה שניה, של חברי-הכנסת גולדשטיין ושליטא, שרצו להטיל את הענין על רשות החברות הממשלתיות. ואתה, אדוני היושב-ראש, בחרת להעמיד את שתי הצעות להצבעה זו מול זו. אגב, אינני בטוח שזו הטקטיקה הנכונה ביותר בענין הזה. אני אומר את זה במאמר מוסגר, כי מי אני שאמתח ביקורת או אשיג על שיקול דעתו של היושב-ראש. אבל אולי צריך היה להצביע על כל הצעה בעד ונגד. אינני יודע. מכל מקום, נוצר מצב שהיושב-ראש הכריז בתום הישיבה שהוועדה לעניני ביקורת המדינה לא החליטה לקבל אף אחת משתי הצעות. זה המצב, הוועדה דנה בענין ולא החליטה.

עכשיו יש כל מיני התפתחויות, במקביל ובאופן בלתי תלוי. אני שומע שייתכן שמבקר המדינה, מכוח סמכותו שאינה תלויה בהמלצה או בפניה של ועדת הביקורת, החליט לבקר את החברה הזאת, לרבות את ההיבטים שקשורים באותו נושא, ושיש על כך דו"ח. אם כך הדבר, הרי ממילא סמוך למועד פרסומו של הדו"ח יעביר לנו מבקר המדינה את הדו"ח הזה ואז נדון בנושא הזה. ואז אינני רואה מניעה להזמין לאותו דיון גם את נציגי רשות החברות הממשלתיות. הם ישתתפו בדיון ובוודאי גם יאירו את הדיון מהפרספקטיבה שלהם, של הבדיקה שלהם.

ייתכן מאד שלענין הזה יש כבר היבטים אחרים, אם נכון מה שחברי אומרים שהוגשה תלונה למשטרה ושהיא חוקרת אותה, ו/או שהענין נמצא בעיונו של היועץ המשפטי לממשלה לצורך נקיטת הליכים משפטיים. במידה שאכן זה המצב, לדעתי בשלב הזה זה מיותר את הצורך בדיון של הוועדה, אפילו לשמיעת דיווח, כי ייתכן שכבר יש לענין היבטים משפטיים פליליים.

אני רוצה לומר כיצד לדעתי נכון לנהוג מבחינת הנוהל, ואני גם רוצה להמליץ בפני יושב-ראש הוועדה לנהוג כך. הואיל והוועדה שקלה את השאלה אם היא רוצה לשמוע או להטיל זאת על מבקר המדינה ו/או על רשות החברות הממשלתיות ולא הגיעה להחלטה חיובית, אני חושב שלפני שאנחנו מזמינים את נציגי רשות החברות הממשלתיות - שמטבע הדברים אנחנו כוועדה לא נמצאים אתה בקשר כמו עם מבקר המדינה - הנוהל התקין ויחסי

העבודה הנכונים בכנסת היו מחייבים שקודם נתייבין בינינו בעניין, נחליט על הדרך ועל הנוהל, כדי שלא נמצא עצמנו במצב שבו מצד אחד הוועדה מצביעה ומקבלת החלטה, ומהצד השני, כאילו בדרך עקיפין, היא בעצם פועלת שלא בהתאם לאותה החלטה.

לכן, אם מותר לי להציע הצעה לסדר - ואינני רואה את העניין כעקרוני, אבל אני חושב שזה טוב ליחסי העבודה - אני מציע שלא נשמע היום את הדיווח; במשך השבוע נקיים מגע לא פורמלי עם יושב-ראש הוועדה וחברי הוועדה, ובהתאם לו יוחלט אם בנקודה הזאת אנחנו רוצים לשמוע את הדיווח בשבוע הבא. אינני חושב שייגרם נזק כלשהו לעניין שיש לנו ולטיפול בבעיה עצמה אם זה יידחה בשבוע כדי לקיים את הבירור הזה.

י' צבן:

צריך להתייחס לנושא הזה בשני מישורים, במישור הפורמלי ובמישור הפחות פורמלי. במישור הפורמלי, הנטיה הראשונה שלי היתה לקבל את הטיועון של חבר-הכנסת מצא. במחשבה שניה יש לי ספקות, ואומר מה הספקות הפורמליים שיש לי.

מה בדיוק עמד להכרעה בוועדה ב-26 בנובמבר 1986? לא עמדה להכרעה השאלה האם הוועדה תדון או לא תדון בנושא. עמדה להכרעה הצעת החלטה אופרטיבית: האם הוועדה תבקש דין-וחשבון או חוות דעת ממבקר המדינה על פי סעיף 21 לחוק מבקר המדינה. מול הצעה זו עמדה הצעה אחרת שאינה מנוסחת טוב בפרוטוקול, אבל מה שאפשר ללמוד מהפרוטוקול הוא שההצעה היתה שהוועדה תסתפק בבדיקה של רשות החברות הממשלתיות.

היו"ר ד' ליבאי:

שהודיעה שהיא בודקת את העניין.

י' צבן:

כן. תוצאת ההצבעה היתה תיקו. אי לכך לא התקבלה שום החלטה. כלומר הוועדה לא יכלה לקבל החלטה שהיא מבקשת חוות דעת של מבקר המדינה; הוועדה לא יכלה לקבל החלטה שהיא מסתפקת בבדיקה של רשות החברות הממשלתיות.

עכשיו אנחנו נמצאים כשלושה חודשים לאחר אותו מעשה. בסעיף 103 לתקנון הכנסת נאמר: "סדר-היום של ישיבת ועדה יקבע יושב-ראש הוועדה". יושב-ראש הוועדה אינו יכול לקבל החלטה אופרטיבית בשם הוועדה, הוא אינו יכול בתוקף סמכותו להחליט שהוועדה כן תבקש חוות דעת או לא תבקש חוות דעת. אבל סדר-היום של ישיבת ועדה נקבע על-ידי יושב-ראש הוועדה.

אם אכן נעשתה בינתיים גם בדיקה של רשות החברות הממשלתיות, יש כאן גורם פורמלי נוסף - לא רק פורמלי, אבל גם פורמלי - שהשתנה מאז הדיון ב-26 בנובמבר, והוא שיש לנו כבר דו"ח. זה יהיה משונה מאד אם הוועדה לענייני ביקורת המדינה, שיוזעת שיש כבר בדיקה של רשות החברות הממשלתיות, תתעקש לומר שהיא אינה מעוניינת לדעת בכלל מה העלתה הבדיקה הזאת, במיוחד שהנושא נמצא בהתעניינות ציבורית.

וכאן אני מגיע לדבר שהוא פחות פורמלי ויותר ענייני. זה יהיה מוזר מאד, חברי-הכנסת מצא ואולמרט, שחברים ששמו את יהבם בבדיקה של רשות החברות הממשלתיות, דווקא הם יאמרו עכשיו: איננו רוצים לדעת מה העלתה אותה בדיקה שאנחנו הצענו לוועדה להסתפק בה. איזה טיועון ציבורי זה?

א' אולמרט:

חבר-הכנסת מצא לא הציע את זה.

היו"ר ד. ליבאי:

חברי-הכנסת גולדשטיין ומצא. חבר-הכנסת
גולדשטיין בא לוועדה באופן חד-פעמי, והוא

הציג זאת.

י. צבן:

חבר-הכנסת מצא תמך בהצעה זו. וזה יהיה מוזר
מאד לחברים שלחמו בוועדה על כך שנסתפק
בבדיקה של רשות החברות הממשלתיות יאמרו: מאחר שהבדיקה נעשתה, שוב
לא מענין אותנו מה היא העלתה.

אני מציע לחברי-הכנסת מצא ואולמרט לרדת

מהצעתם.

א. אולמרט:

אני מציע באופן חברי ליושב-ראש הוועדה לעכב
את הדיון בסעיף הזה לשבוע, בינתיים לקיים
את הישיחה הזאת ואז להחליט. ממילא יש לוועדה סדר-יום עמוס, כך שהנזק
איננו משמעותי.

היו"ר ד. ליבאי:

אינני מבין ואינני רואה מה תתן ארכה של שבוע,
אלא אם יש דברים שנעלמים ממני והם לא לגופו
של ענין. אני רוצה להטביר את גישתי. אני ער לכך שהוועדה הזאת לא הטילה
משימה בנדון לא על מבקר המדינה ולא על מנהל רשות החברות הממשלתיות.
בהצבעה בוועדה הגענו למצב של תיקו, לכן לא הטלנו על מבקר המדינה,
בתוקף סמכות שיש לוועדה, להגיש לנו דו"ח או חוות דעת בענין זה, ולא
הטלנו על מנהל רשות החברות הממשלתיות לבדוק את הענין.

אבל אין להתעלם מהאמור בפרוטוקולים של שתי
הישיבות שבהן דנו בנושא. בישיבה מח-18 בנובמבר 1986, שבה הענין נדון
ארוכות, אפילו תוך סערת רגשות מסויימת, דיבר עו"ד רפואה, מנהל רשות
החברות הממשלתיות. אני מפנה אתכם לפרוטוקול של אותה ישיבה, עמ' 46-48
והלאה. שם הוא מבהיר לנו שהרשות בודקת את הענין הזה. הוא אומר: "מה
קורה כאשר רשות החברות מגיעה למסקנה שלכאורה נעברו עבירות? קודם כל
אנחנו פונים ליועץ המשפטי לממשלה, מאחר שלנו ברשות אין סמכות לקבוע
אם נעברו עבירות, ואנחנו מבקשים את חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה.
במקביל, לפי סעיף 20(ב) לחוק, אנחנו מדווחים לשרים הממונים ולמבקר
המדינה, ואנחנו מעלים באופן מדוייק את מה שקרה". לשאלתו של חבר-הכנסת
הראל מתי הם פונים משיב עו"ד רפואה: "כאשר אנחנו חושבים או לכאורה
נראה לנו שנעברה עבירה כלשהי אנחנו פונים ליועץ המשפטי לממשלה ומבקשים
את חוות דעתו אם נעברה עבירה. אנחנו לא יכולים לקבוע אם נעברה עבירה.
אנחנו פונים ליועץ המשפטי, ואם הוא אומר שנעברה עבירה אנחנו פונים
לשרים הנוגעים בדבר ומבקשים להגיש תביעה ליועץ המשפטי נגד כל מי
שחשוד...". וכך הלאה. ובהמשך הוא אומר: "בכוונתי לפנות לחברה, כפי
סעשינו במקרים דומים בחברת החסמל, בתעשייה האווירית ובעוד חברות
ממשלתיות, לבקש את כל האינפורמציה, ובהתאם לכך, אם יהיה חשד שנעברו
עבירות, לפנות ליועץ המשפטי לממשלה".

הדברים האלה של מר רפואה הראו לנו שהוא
פועל בתוקף תפקידו במקרה זה לבדוק את הנסיבות שהתעוררו בעת הדיון
בוועדה. ואין ספק שהיתה לזה משמעות רבה גם בהצבעה. חבר-הכנסת רפאל איתן
אמר במפורש שהוא נמנע משום שהוא שומע שיש בדיקה של רשות מסויימת.
ואני זוכר שהוא שאל את מבקר המדינה מר טוניק האם אין דעתו נוחה מבדיקה
זו, ומר טוניק אמר שהוא בכוונה נמנע מלהביע דעה בשלב זה של הדיון,
כי זה יכול להשתמע כהתערבותו של מבקר המדינה במחלוקת הזאת.

ובכן הממונה על החברות הממשלתיות דיווח
לוועדה לעניני ביקורת המדינה שהוא בודק מצב מסויים. בדיקתו היא חלק
מתפקידו. יכולתי להעלות את זה על סדר היום בצורה של בקשת חוות דעת
ממבקר המדינה על תפקודו של מנהל רשות החברות הממשלתיות. אבל לא רציתי
היום יותר מאשר לשמוע חוות דעת. וברגע שחוות הדעת היתה נשמעת, התכוונתי
לעצור את הדיון בסוגיה זו. ולגבי השאלה מה לעשות אחר כך, הייתי שוקל

את הדברים, כי אני רוצה לשמוע דברים מוסמכים ולא להסתמך על דברים ממקורות זרים.

לפיכך אני חושב שכאשר המצב הוא שלפנינו פרקים בדו"ח מבקר המדינה מס' 36 על שיכון ופיתוח, ודו"ח נפרד של המבקר שהיה על שיכון ופיתוח, ושאלה שבעצם נשארה פתוחה ללא הכרעה בוועדה, הדבר הטבעי ביותר הוא לשמוע את הדיווח מרשות החברות הממשלתיות. לאור שנשמע את הדיווח, בדעתי להסתפק בכך בישיבה זו. ואז ממילא יש לי שבוע כדי לבוא בדברים עם החברים שחושבים שיש מקום לבוא בדברים, ונראה איך ננהג בהמשך. אבל למנוע מוועדת הביקורת של הכנסת לקבל את הדיווח מהממונה, מה הוא עשה ומה העלתה בדיקתו - אני חושב שזה בלתי סביר מבחינת תפקודה של הוועדה.

י. מצא:
אינני מקבל את הטיעונים שהושמעו כאן. הייתי בין אלה שצידדו בבדיקה של רשות החברות הממשלתיות. היושב-ראש נמנה עם אלה שהטילו ספק ביכולתה של רשות החברות הממשלתיות לבדוק, אינני רוצה להיכנס לפרטים מדוע, ועל כן הוא רצה ביקורת או חוות דעת של מבקר המדינה. אי אפשר להתעלם מזה. לכן, כשהיום היושב-ראש רוצה להעלות את זה שוב ולשמוע את רשות החברות הממשלתיות, זה מאד תמוה בעיני.

חבר-הכנסת צבן פירש אחרת את שתי ההצעות. אני חייב לקרוא מתוך הפרוטוקול מה עמד בפנינו. בעמ' 52 של פרוטוקול הישיבה מ-18.11.86, אומר יושב-ראש הוועדה: "חברי-הכנסת שליטא וגולדשטיין מבכרים להשאיר את הנושא בביקורת של רשות החברות, וחבר-הכנסת רמון מבקש חוות דעת של מבקר המדינה, על פי סעיף 21 לחוק מבקר המדינה". ובפרוטוקול מה-26 בנובמבר 1986 נאמר שסדר היום הוא הצבעה ולא דיון. והיושב-ראש אומר: "הצעה אחת העומדת להצבעה היא הצעתו של חבר-הכנסת חיים רמון, וההצעה השניה היא הצעה שהועלתה על-ידי חברי-הכנסת שליטא וגולדשטיין". כלומר בשני הפרוטוקולים נאמר מפורשות לא שהנושא נמצא בביקורת, אלא יש בקשה לביקורת. נכון שהרשות אמרה שהיא בודקת, שהיא פועלת ומתכוונת לפעול בצורה זו וזו, ואת זה היושב-ראש לא רצה לקבל.

כסיוע נוסף אקח את דבריו של מבקר המדינה מר טוניק. הוא אמר: "ברצוני להסלים את הדברים. הניסוח של ההצעה האחת, (זו של חבר-הכנסת רמון), נכנס לסעיף 21 של חוק מבקר המדינה, וגם הניסוח של ההצעה השניה נכנס לסעיף 21 של חוק מבקר המדינה". כלומר המבקר עצמו טוען ששתי ההצעות שעמדו בפנינו נכנסות לסעיף 21 של החוק. כלומר בשתיהן מדובר על חוות דעת, אחת מהרשות ואחת ממבקר המדינה.

אינני רוצה למנוע דיון. אני רק חושב שמן הראוי ומן הצדק יהיה לקיים דיון בדו"ח של מבקר המדינה, והדו"ח הזה קיים, יחד עם הדו"ח של רשות החברות הממשלתיות, כדי שנוכל למצות את הדיון הזה. אחרת יעשה עוול לענין. לשמוע חוות דעת, להסתפק בכך, להוציא את הדברים לתקשורת, אחר כך לקיים בינינו התייעצות נוספת, ואחר כך לקיים דיון על דו"ח מבקר המדינה - אני חושב שזה הרבה יותר מעשיית עוול לנושא.

ב. שליטא:
אני מציע שאנחנו נקיים התייעצות סיעתית.

היו"ר ב. ליבאי:
זה לא נראה לי ענין להתייעצות סיעתית. הענין עומד על סדר היום. את סדר היום קובע היושב-ראש. שמעתי בסבלנות את ההערות, רציתי להבין מה הסיבה להימנע מלשמוע היום את הדיווח. חבר-הכנסת מצא חוזר ואומר שהוא רוצה לאחד את הדיון בדו"ח רשות החברות הממשלתיות ובדו"ח מבקר המדינה. בינתיים לא ראיתי אף דו"ח של מבקר המדינה בענין. לגבי הדיון אמרתי שאני מוכן להימנע מדיון היום, למרות שאפשר לקיים דיון גם היום. לכן אני חושב שנחזור לסדר היום, ועם כל הכבוד לחברי אני מוכרח לומר שהם לא שכנעו אותי לגופו של ענין.

אני מציע להעמיד את זה להצבעה.

י. מצא:

היו"ר ד. ליבאי: זה לא ענין להצבעה. סדר היום, לפי התקנון, הוא בידי היושב-ראש. ואני חושב שאפשר לסמוע את הדיווח, כפי שנקבע בסדר היום.

אני מבקש מר זאב אורן, סגן הממונה על רשות החברות הממשלתיות, או מהיועץ המשפטי של הרשות, מר עינת, לדווח לנו מה עשה הממונה על רשות החברות הממשלתיות בענין הזה ומה מסקנות הבדיקה שלו.

ז. אורן: קודם כל אני רוצה להתנצל בשמו של מנהל הרשות שלא יכול היה לבוא לישיבה הזאת. הוא יושב עכשיו בוועדת השרים לעניני כלכלה, שעל סדר יומה נושאים הנוגעים לחברות ממשלתיות.

התבקשנו לדווח כאן מה עשינו בנושא של שיכון ופיתוח, נושא שנדון כאן ב-18 בנובמבר 1986. הטיפול שלנו החל לפני כן, כאשר נודע מפרסומים בעתונות וברדיו שנחתם הסכם עבודה עם עובדי החברה, הסכם שלא קיבל את אישור האוצר ושלא היו רשאים לחתום אותו.

ב-7 בנובמבר 1986 כתבנו להנהלת החברה. עמד להיות דיון בדירקטוריון של החברה, וכתבנו לה: 'לקראת דיון בדירקטוריון בענין תנאי העבודה והשכר בחברתכם, הננו להביא לידיעתכם כדלקמן: ביום 30.9.86 אישרנו לחברתכם, על פי בקשתכם, לחתום על הסכם עבודה קיבוצי". לא אקרא את כל המכתב. החתימה על הסכם עבודה קיבוצי של השירות הציבורי איפשר להם לתת את מה שבאותו הסכם, והוא מיצה את הטבות השכר בכל הרמות. "על פי סעיף 29 בחוק יסודות התקציב אינכם רשאים בשנה זו לחתום או לבצע כל הסכם עבודה עם העובדים ולא לעשות כל שינוי בשכר או לתת הטבה כספית הקשורה לעבודה שמעבר למתחייב מההסכם הנזכר לעיל. על פי סעיף 29(א) לחוק יסודות התקציב כל הסכם או הסדר בטל ואין להפעילו במידה שהוא נוגד את האמור לעיל, אלא אם קיבל אישורו של שר האוצר. אבקש להביא תוכן מכתבי זה לידיעת כל חברי מועצת המנהלים". המכתב הזה נכתב כאמור ב-7 בנובמבר על-ידי מנהל הרשות.

ב-11 בנובמבר 1986 כתב רפרנט החברה ברשות החברות הממשלתיות, הוא איננו כאן עכשיו מפני שהוא במילואים, מכתב נוסף. כנראה התעוררה אי-הבנה לגבי הבנת תוכנו של המכתב והוא רצה להדגיש אותו יותר. הוא כתב ליושב-ראש הדירקטוריון: "רצוני להדגיש כי החברה אינה רשאית לתת לעובדיה כל הטבה מההטבות המפורטות בהסכם הקיבוצי המיוחד מיום 28.10.86 ללא קבלת אישור מראש ובכתב מרשות החברות הממשלתיות".

בדיון ב-18.11.86 שהתקיים בוועדה לעניני ביקורת המדינה של הכנסת התברר לנו שיש הסכם נוסף שנחתם על-ידי היושב-ראש. למחרת נשלח מכתב על-ידי מנהל הרשות ליושב-ראש של חברת שיכון ופיתוח ולמנכ"ל, ובו נאמר שאין לבצע אותו בלי אישור בכתב מאת האוצר, על פי סעיף 29 לחוק יסודות התקציב.

לאחר מכן וידאנו, ולפי מיטב ידיעתנו תוספות השכר שעליהן חתמו עם עובדי החברה לא בוצעו ולא נולמו כספים מעבר להסכמים שאושרו.

ב-2 בדצמבר 1986 רשות החברות כתבה לשרים האחראים על החברה, שר הבינוי והשיכון ושר האוצר, דו"ח על מספר ענינים בחברה, ביניהם על הנושא של השכר. ונאמר שהיועץ המשפטי של רשות החברות יבדוק את הנושא כאשר יחזור ממילואים.

היו"ר ד. ליבאי: אני מבין שבדיווח מה-2.12.86 לא התבקשו השרים לפעול אלא רק לקבל דיווח.

ז. אורן: הם קיבלו דיווח על ענינים שונים. באשר לנושא של הסכמי השכר נאמר שזה ייבדק, ואם יתברר משהו זה יובא לידיעתם ולידיעת מבקר המדינה.

עם סובו של היועץ המשפטי של רשות החברות הממשלתיות ממילואים בסוף דצמבר הוא נתן למנהל הרשות את חוות דעתו בנושא שהתבקש. מנהל הרשות העביר את חוות הדעת לשרים ב-12 בינואר 1987, עם המלצה להעביר את זה ליועץ המשפטי לממשלה.

היו"ר ד. ליבאי: זאת אומרת שהיועץ המשפטי של הרשות, מר חגי עינת, חיווה דעתו שלכאורה נעברו עבירות או שיש חשד כזה, ולכן צריך לדווח על כך ליועץ המשפטי לממשלה.

ח. עינת: שיש חשד לכאורה שנעברו עבירות.

היו"ר ד. ליבאי: האם קבעת גם על-ידי מי לכאורה נעברו עבירות? על-ידי היושב-ראש?

ח. עינת: על-ידי היושב-ראש.

היו"ר ד. ליבאי: אבל רק על-ידו.

ח. עינת: רק על-ידו.

ד. מילמן: אני מבין שזה בשביל כותרת לעתונות.

היו"ר ד. ליבאי: הכוונה בוודאי לא ליושב-ראש החברה שנוכח כאן, וכולם יודעים כמה מדובר. ואני מבקש להימנע מהערות. אני רוצה להגיד לך, עו"ד דב מילמן, שאני משוכנע שהחברה, כשאתה עומד בראשה, תתנהל לפי קריטריונים חיוביים לחלוטין. אבל אנחנו עכשיו לא עוסקים בתקופתך.

ד. מילמן: אני רק חושב שאתה, פרופ' ליבאי, כמומחה לחוק הפלילי, אחד המומחים הגדולים במדינה, יודע בדיוק מה פירוש הדבר כששואלים שאלות מדריכות להפליל מישהו.

היו"ר ד. ליבאי: אנחנו שואלים שאלות שכוונתן להבהיר.

ח. עינת: כדי לדייק, אני רק קבעתי שיש מידע שמגלה לכאורה חשד.

ז. אורן: לאחר שהיושב-ראש הקודם של חברת השיכון ופיתוח הפסיק את כהונתו כיושב-ראש, היתה פניה ממנהל יחידת החברות במשרד הבינוי והשיכון אלינו וללשכת שר האוצר, ושאלו אותנו האם לאור זאת יש מקום לשקול את המלצתנו להעביר את חוות הדעת ליועץ המשפטי לממשלה. זה היה ב-11.2.87. זו היתה פניה של מנהל יחידת החברות במשרד השיכון לרשות, וגם פניה בעל-פה ללשכת שר האוצר, לשקול האם לאור זאת שהיושב-ראש של החברה חדל לכהן כיושב-ראש המלצתנו בעינה עומדת, להעביר את זה ליועץ המשפטי לממשלה.

היו"ר ד. ליבאי: כלומר אתם לא העברתם ישירות ליועץ המשפטי, אלא על פי החוק אתם מדווחים לשרים הממונים.

ז. אורן: נכון.

ב-26.2.87 הודיע מנהל הרשות בכתב לשני השרים סלדעתו אין מקום לביטול המלצתו.

במקביל, בחודשים נובמבר ודצמבר פנו אלינו ממשרד מבקר המדינה וביקשו אינפורמציה ומסמכים. מובן, כמו במקרים אחרים העמדנו לרשותם את כל האינפורמציה וקיימנו פגישות עם נציגי משרד מבקר המדינה. קיבלנו גם טיוטה של דו"ח שהם הכינו והערנו עליה את הערותינו.

היו"ר ד. ליבאי:
כלומר הפעולה האחרונה שלכם היתה התשובה ללשכות השרים ב-26.2.87. האם בעקבותיה קיבלתם מידע כלשהו מלשכות השרים?

ז. אורן:
לא. אני רוצה לחזור ולהדגיש שלפי מיטב ידיעתנו לא שולם בחברת שיכון ופיתוח שום תשלום בגין אותם ההסכמים.

היו"ר ד. ליבאי:
זאת אומרת לא שולם דבר שלא אושר על-ידכם. תודה רבה. האם היועץ המשפטי של הרשות רוצה להוסיף משהו?

ח. עינת:
לא, אין לי מה להוסיף.

היו"ר ד. ליבאי:
אני רוצה להפנות רק שאלה אחת למבקר המדינה, שנובעת מהדברים ששמענו. האם ניתן להבין מכך, אדוני המבקר, שמבקר המדינה מיוזמתו בודק את הפרשה הזאת?

מבקר המדינה י. מלך:
התשובה חיובית, מבקר המדינה בודק. יהיה פרק בדו"ח מס' 37 בנושא זה. בנושא יהיה מינויים בשיכון ופיתוח. המינוי הנדון כאן הוא אחד מהם.

היו"ר ד. ליבאי:
תודה רבה. בזה סיימנו את הסעיף הזה.

ד. מילמן:
אדוני היושב-ראש, לפני שאתה מסיים את הסעיף הזה, אני מבקש לומר משהו. הואיל והוזכרה כאן כל הזמן החברה שאני היום יושב-ראש מועצת המנהלים שלה, נדמה לי שאני אמור להשאיר את זה באופן חד-צדדי מוחלט בלי לשמוע לפחות מספר הערות שלי בנוגע לדברים מאד מהותיים, לדעתי, שהושמעו פה.

היו"ר ד. ליבאי:
אני מבקש את שיקול דעתך ואת שיקול הדעת המשותף שלנו. אני הקפדתי ואמרתי שהכנסתי לסדר היום קבלת דיווח בלבד, ולא בכדי. אמרתי: נעצור כאן, ולא נקיים היום דיון נוסף. אני חושש שבדין יהיו פתח לדיון נוסף. אילו היה יושב פה מר מור הנוגע בדבר והיה אומר שהוא רוצה להגיב, ניחא. אבל אם אתה תוסיף עכשיו דברים, אני חושש שזאת פתיחת דיון. מדוע לא יאמר חבר כנסת אחר את אשר הוא רוצה לומר בדיון? אני מציע לשיקול אם מן הראוי לעשות זאת. הרי בסופו של דבר הממונה על רשות החברות פעל ועשה בתוקף תפקידו, ואני מתרשם שפעולותיו היו תקינות לחלוטין. עכשיו הכדור נמצא אצל מי שנמצא, שמענו גם ממבקר המדינה שהוא בודק את הנושא. למה לנו כרגע להוסיף ולהיכנס לדיון בענין הזה? דיון ייכנס להערכות.

ד. מילמן:
מודם כל, זכותי שאינני חבר הכנסת, ולכן אינני מחוייב על פי סדר היום שנקבע על-ידי חברי הכנסת.

היו"ר ד. ליבאי:
אבל אני מחוייב על פיו.

ד. מילמן:
שנית, יש עקרון ידוע, הזכות לענות. חברה היא יחידה משפטית. כאשר מושמעים דברים נגד החברה שאני עומד בראשה, כדי שהדברים לא יישארו בלתי מאוזנים לחלוטין צריך לתת לי לפחות כמה דקות כדי להצביע על כמה נקודות שנעשו בחברה, שאולי אפילו הרשות בכלל עוד לא יודעת עליהן. אני מקווה שהיא כן יודעת. למשל, אומרים שנחתם הסכם קיבוצי. זה לא נכון.

היו"ר ד. ליבאי:
אני מבקש את עצתם של חברי חברי-הכנסת. מבחינתי אתה יכול לקבל את רשות הדיבור ולומר את דבריך. אני רק מבקש מחברי הכנסת לקבל על עצמם שאחרי הדיווח של עו"ד מילמן נימנע מלהיכנס לדיון.

י. מצא:
אני מקבל את זה. עמדתי התחזקה עוד יותר שטעית שהעלית את הנושא הזה, אדוני היושב-ראש, כיוון שגרמת עוול.

היו"ר ד. ליבאי:
אנחנו מתייעצים עניינית. שאלתי את חברי הכנסת האם מקובל עליהם שניתן לעו"ד מילמן את רשות הדיבור ולא ניגרר לדיון, כי הדיון אינו עומד על סדר היום. זאת השאלה.

י. מצא:
אני מבקש מהיושב-ראש לא להציג לי שאלות בסגנון של חקירה בבית-משפט, בנוסח של כן או לא. אני מבקש לאפשר לי לסיים את דברי. אמרתי שדעתי נתחזקה שטעית.

לגבי השאלה של היושב-ראש, אני מקבל שלא נקיים דיון נוסף לאחר דבריו של מר מילמן, אלא אם כן היועץ המשפטי של משרד הבינוי והשיכון תרצה לומר שנים-שלשה משפטים, ונראה לי שהיא אכן מבקשת זאת. אנחנו שומעים כאן יועצים משפטיים, ומן הראוי לשמוע גם אותה.

היו"ר ד. ליבאי: בבקשה.

צ. בירן:
אני רוצה לומר שלי יש חוות דעת חולקת על זו של חברי חגי עינת. לפי דעתי מסכת העובדות כפי שהועלתה באותה חוות דעת אינה מגלה מידע שלפיו השרים, לפחות שר הבינוי והשיכון, צריכים לפעול לפי סעיף 67 לחוק החברות הממשלתיות. בסעיף זה נאמר: "קיבלו השרים לפי חוק זה מידע המגלה חשד שבעברה עבירה...". לדעתי מסכת העובדות הזאת כפי שהובאה אינה מגלה מידע לחשד שבעברה עבירה.

ד. מילמן:
אני רוצה לומר כמה דברים באופן כללי, ואני מודה ליושב-ראש שהוא מאפשר לי זאת. אין כל ספק שהוועדה הזאת סוברנית להחליט מה שהיא מחליטה. אני חושב שנעשה עוול מבחינה משפטית, לא רק ציבורית, כששומעים צד אחד ומחליטים לא לשמוע יותר שום דבר. אני אינני מוסמך ואין לי כל זכות להביע כאן דעה על סדר היום של הוועדה הזאת או של כל ועדה אחרת, אבל לא ייתכן דבר כזה. חייבים לשמוע גם את הצדדים האחרים, או לא לשמוע את אף אחד.

היו"ר ד. ליבאי:
אבל אנחנו לא מחליטים שום דבר; אנחנו מקבלים דיווח. מה אנחנו מחליטים?

י. מצא: רק יוצרים כותרת.

ד. מילמן:
יש התייחסויות משפטיות. אני יושב כאן כיושב-ראש מועצת המנהלים של החברה, לא כמשפטן. עם כל הכבוד, אם הנושא עלה לדרגים שהם מעל לחברות, מעל לרשות החברות ומעל לכל סמכות אדמיניסטרטיבית במדינה - אינני מדבר על סמכות מחוקקת - אז אינני מבין, אחרי שזה כבר נמצא גם אצל מבקר המדינה וכל היתר, מדוע אנחנו בוחרים בעובדים, שהם כפופים להם בסך הכל, לחוות את דעתם מבחינה פרלימנטרית. אינני מבין זאת.

היו"ר ד. ליבאי: אינני מבין את דבריך, אבל ניחא.

ד. מילמן: מה שאני רוצה לומר הוא שהנושא הזה מאספקט אחד נמצא בבית-המשפט, בבית-הדין לעבודה. בבית-הדין לעבודה נמצאת בקשה לצו מניעה נגד החברה לא להעסיק את הסמנכ"ל סרוסי וכל מה שנוגע בזה.

היו"ר ד. ליבאי: זה חדש.

י. מצא: מה נמצא בבית-הדין לעבודה?

ד. מילמן: ועד העובדים הגיש בקשה לצו מניעה נגד החברה ונגד סרוסי ביחס לעבודה שלו בחברה, וזה בדיון. יש משפט תלוי ועומד בבית-הדין האזורי לעבודה. וזה לדעתי נושא חשוב. ויש, בין הטיעונים, נמצא הטיעון שהחברה לא התחייבה לשום דבר כלפי העובדים מבחינת סחר-מכר. ויש גם נושאים אחרים. אי אפשר להשאיר את הנושא כולו באופן חד-צדדי. אי אפשר לשמוע חוות דעת אחת. עכשיו שמענו חוות דעת שניה, מנוגדת, וזה חשוב שיש חוות דעת מנוגדת. צריך שכל הגורמים ידעו ויראו את חוות הדעת המנוגדת. יש גם חוות דעת של עו"ד חיים ברנזון, שתואמת יותר את חוות הדעת המנוגדת מאשר את זו של היועץ המשפטי של רשות החברות הממשלתיות. והרי לא ניכנס פה לדיון המשפטי הממשי. ויושב-ראש הוועדה יודע בדיוק כמוני שאין פה שום שמץ של מעשה פלילי. תודה רבה.

היו"ר ד. ליבאי: אני מצטער, אבל יושב-ראש הוועדה גרס והביע את עמדתו שממה ששמענו בוועדה באותה ישיבה של 18.11.86 יש יסוד לכאורה לחשד שהיושב-ראש שקדם לך עבר עבירות פליליות. והוא הביע את עמדתו.

בכך אני רוצה לסיים את הדיון, לא להסביר יותר ולא להיכנס יותר לנושא הזה.

אני מאד מודה לרשות החברות הממשלתיות על הדיון. אני מודה גם ליועץ המשפטי של משרד הבינוי והשיכון.

בניה בעסקאות משותפות עם קבלנים (עמ' 209 בדו"ח 36 של מבקר המדינה).

היו"ר ד. ליבאי: אנחנו עוברים לסעיף השני בסדר היום, והוא הפרק בדו"ח מבקר המדינה העוסק בבניה בעסקאות משותפות עם קבלנים (עמ' 209 בדו"ח 36 של מבקר המדינה).

אני רוצה למסור לחברי הוועדה שאמש התקשר אלי יושב-ראש חברת שיכון ופיתוח, עו"ד דב מילמן, ואמר לי שיש על רצונו הטוב ללמוד את העובדות, לאסוף את החומר ולהשיב תשובה כהלכה בשם חברת שיכון ופיתוח, הזמן היה קצר, ועם כל המאמצים שעשה עד הרגע האחרון לא הצליח להכין את הדברים כראוי. הוא הציע לי שנדחה את הדיון בנושא. אני הבנתי שהוא מציע לדחות גם את הדיון בנושא השלישי שעומד על סדר היום. כיוון שזו היתה שעת לילה מאוחרת לא ניתן היה להודיע על ביטול הישיבה. סאלתי אותו האם לא ניתן שמישהו מעובדיה היוותר ותיקים של החברה ישיב על ההערות. הוא כמובן עמד על זכותו לייצג את החברה בענין הזה. כידוע באחרונה חלו חילופין בדרג הבכיר של החברה.

אם זו בקשתו של עו"ד מילמן גם היום, אני נוטה להיענות לה. כי בוודאי ובוודאי זכותו להשיב בפני הוועדה בצורה מסודרת, והוא נכנס לאילוץ של זמן. ובכך אני חוזר ושואל אותו עכשיו אם בקשתו היא שנדחה את הדיון או שנוכל להתחיל בו עד שלב מסויים. מובן שאשמע גם חברים אחרים. חבר-הכנסת מצא, האם אתה רוצה לומר משהו?

י. יצא: כן. אינני רוצה להתייחס כרגע לגופו של ענין, אלא למסור הודעה לפרוסקול. שני הפרקים שלפנינו הם פרקים שבחלקם הגדול כתייחסים לתקופה שאני הייתי יושב-ראש חברת סיכון ופיתוח. אני מוחר הודעה זו כדי שבוויכוח על הנושאים האלה, במידה האסתתף בו וכאשר אסתתף בו, זה יהיה לבגד עינינו, כמתחייב לפחות מהבחינה הציהורית.

היו"ר ד. ליבאי: אני מודה לחבר-הכנסת מצא על הערתו. אני מודה סלי לך היתה כל ידיעה על כך, אם לא היה מודיע. אני יודע שבעבר הרחוק הוא היה יושב-ראש החברה, אבל לא ידעתי שזה מכסה את אותן שנים. אני מציע לחבר-הכנסת מצא לבדוק ולסקול אם מן הראוי שהוא יסתתף בדיון, לאור ההודעה הזאת שלו, אבל זה נתון לסיקול דעתו.

י. מצא: אולי הייתי רוצה לטמוע חוות דעת אחרת. אבל אסקול את זה. כרגע אין לי עמדה. בשלב זה מצאתי לנכון למסור את ההודעה הזאת.

ד. מילמן: באמת עשיתי מאמץ רציני. יש לי ותק של 20 יום בחברה. אני רוצה לומר שהפניה הראשונה אלי היתה לפני ימים אחדים, בטלפון, וההזמנה הרשמית הגיעה רק אחר-כך. אבל אני לא הייתי להזמנה הרשמית. החומר רב, האנשים שיושבים מה בוודאי מכירים את הנושא הרבה יותר טוב ממני. אני רק רוצה לומר אישית: מעולם לא עסקתי בעניני סיכון ופיתוח, וזה טבעי, לא היה לי זמן. אבל אני מנסה ללמוד את הנושאים שמבקר המדינה כתב עליהם בדו"ח מס' 36. אני סבור שיושב-ראש הנהלה אחראי חייב לתת את התשובות לוועדה הזאת על שאלות מיום ייסוד החברה. אני חייב לתת תשובות החל משנת 1961, מאז שנוסדה החברה. הוועדה הזאת, על פי דין, לאור דו"ח מבקר המדינה, בוודאי מוסמכת לחאול אותי את השאלות. אבל אני צריך עוד זמן, כי זו לא רק חובתי לתת את התשובות, זו גם זכותי. לא הספקתי אפילו לדבר עם כל האנשים. אני רוצה שחברי הוועדה ידעו שאין כאן נסיון לסחבת; אני באמת רוצה ללמוד את הנושא. יש אנשים שמעורבים, שהיום כבר אינם בחברה. אין לי גישה מידית אליהם, אינני יכול להזמין אותם ולומר להם שיתנו לי דו"ח. אני צריך לשוחח אתם, לדובב אותם, הם אינם קשורים יותר לחברה. אינני כתכוון רק ליושב-ראש ולמנכ"ל הקודם. כל הנושא של עסקאות הבניה התהיל לפני חמש-שש שנים. הסמקתי ללמוד רק את קצה הענין. אני חושב שאני חייב להיות מוכן כראוי להשיב על כל השאלות ללא כל התחמקות.

לכן אני מבקש דחיית הדיון. אני מבקש לתת לי חודש ימים ללמוד את הנושא. גם מבקר המדינה לא הכין את הדו"ח ביום אחד. גם בחברה זה לא קרה ביום אחד.

היו"ר ד. ליבאי: אני מנסה לתת את הארכה המרבית, כי בעוד כחודש אנחנו נכנסים לפגרה, ואחר כך יהיה לנו דו"ח חדש. התאריך האחרון שאני יכול לדחות את הדיון הוא ה-25 במרס 1987.

ד. מילמן: מבחינתי זה בסדר.

היו"ר ד. ליבאי: ובכן הישיבה הבאה לנושא זה תהיה ביום רביעי, 25 במרס 1987, בשעה 09.00. אני מודה לכם שד.

הישיבה נעושה.

הישיבה ננעלה בשעה 10.50.